

“ Անգղները լեշակեր են և համարվում են բնության սանիտարներ: ”

Հիմնական վտանգները

- Բնադրավայրերի կորուստ
- Որսագողություն
- Թունաքիմիկատների կիրառում
- գյուղատնտեսության մեջ Ձագերի և ձվերի անօրինական վաճառք
- Տուրիստական ենթակառուցվածքների ոչ գրագետ զարգացում

“ Բնադրող զույգերի թվաքանակի նվազում ”

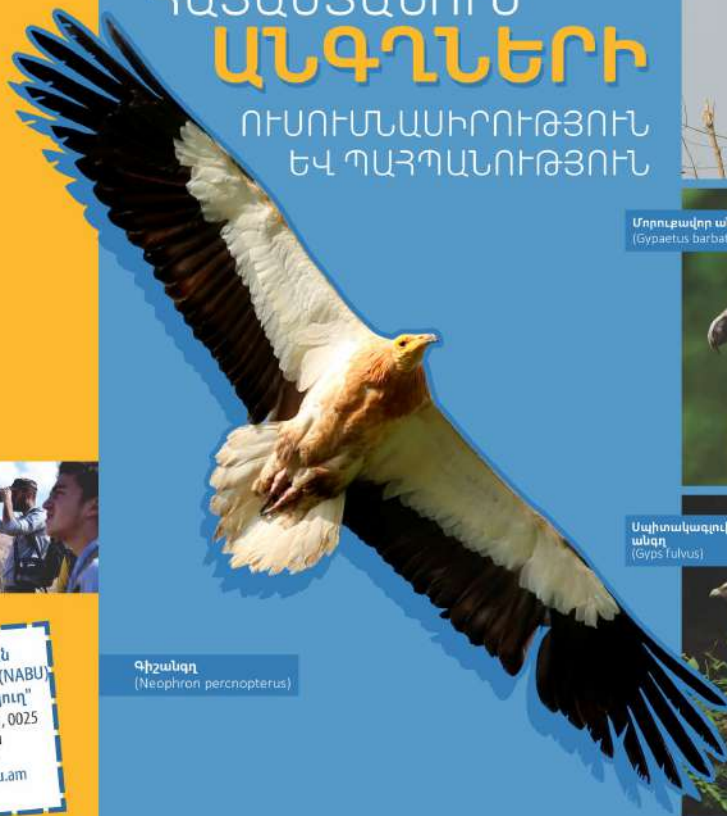

Ի՞նչ ենք անում մենք

- Բնադրման հաջողության գնահատում՝ ամենամյա մոնիտորնգի միջոցով
- Չովի ուսումնասիրություն՝ արբանյակային տվիչների միջոցով
- Էկոկրթություն՝ աշխատանք համայնքների օգպրոցների՝ որսորդների հետ
- Սպառնացող վտանգների գնահատում

“Գերմանիայի Բնության Պահպանության Միության (NABU) Հայաստանյան Մասնաճյուղ”
 Իսահակյան 18, սենյակ 3, 0025
 Երևան, Հայաստան
 Հեռ. +37444599949
 Էլ. Փոստ՝ armenia@nabu.am
 www.nabu.am

ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ
ԱՆԳՂՆԵՐԻ
 ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ
 ԵՎ ՊԱՅՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Սև անգղ
 (Aegypius monachus)

Մորուսավոր անգղ
 (Gypaetus barbatus)

Սպիտակագլուխ անգղ
 (Gyps fulvus)

Գիշանգղ
 (Neophron percnopterus)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆՊՂՆԵՐԸ

Հայաստանում բնադրում են աշխարհում տարածված 23 տեսակի անգղներից չորսը՝ **Գիշանգղը** (*Neophron percnopterus*), **Սև անգղը** (*Aegypius monarchus*), **Մորուցավոր անգղը** (*Gypaetus barbatus*), **Սպիտակագլուխ անգղը** (*Gyps fulvus*): Գերմանիայի բնության պահպանության միության (NABU) հայաստանյան մասնաճյուղն իրականացնում է Հայաստանում բնադրող բոլոր չորս տեսակի անգղների ուսումնասիրությանն ու պահպանությանն ուղղված աշխատանքներ, ինչպես նաև հանրության իրազեկման մակարդակի բարձրացման նպատակով՝ էկոլոգական բազմապիսի միջոցառումներ և դասընթացներ:

ԱՎԵԼԻ ՄՈՏ ԱՆՊՂՆԵՐԻՆ՝
NABU-ի հետ

Գիշանգղ

Գրանցված է ՀՀ Կարմիր գրքում և Բնության պահպանության միջազգային միության (IUCN) կարմիր ցուցակում՝ որպես վտանգված (*endangered*) տեսակ: Տեսակը հանդիպում է ՀՀ գրեթե ողջ տարածքում: Բնադրում է Խոսրովի արգելոցում, Զանգեզուր կենսոլորտային համալիրում, Դիլիջան և Սևան ազգային

պարկերում և այլուր: Գիշանգղը այն եզակի թռչնատեսակներից է, որը սնունդ հայթհայթելու համար կարող է կիրառել այլ առարկաներ, օրինակ՝ ջարեր կամ փայտեր: Իսկ նրանց գլխի դեղին գույնը պայմանավորված է գոմարզով սնվելու հետ:

Սպիտակագլուխ անգղ

Գրանցված է ՀՀ Կարմիր գրքում և Բնության պահպանության միջազգային միության (IUCN) կարմիր ցուցակում՝ որպես նվազագույն մտահոգություն առաջացնող (*least concern*) տեսակ:

Տեսակը հանդիպում է ՀՀ գրեթե ողջ տարածքում Բնադրում է Խոսրովի արգելոցում: Զանգեզուր կենսոլորտային համալիրում: Դիլիջան ազգային պարկում և այլուր: Սպիտակագլուխ անգղները բնադրում են գաղութներով՝ միմյանց հարևանությամբ: Սոցիալական էակներ են՝ սնունդ նկատելիս տեղեկացնում են միմյանց և միասին հավաքվում լեշի շուրջը: Սպիտակագլուխ անգղներն ունեն հրասայի տեսողություն և մոտ 6.4 կիլոմետրից կարող են նկատել սնունդը:

Մորուցավոր անգղ

Գրանցված է ՀՀ Կարմիր գրքում և Բնության պահպանության միջազգային միության (IUCN) կարմիր ցուցակում՝ որպես վտանգման եզրին (*near threatened*) գտնվող տեսակ:

Տեսակը հանդիպում է ՀՀ գրեթե ողջ տարածքում: Բնադրում է Խոսրովի արգելոցում: Զանգեզուր կենսոլորտային համալիրում: Դիլիջան ազգային պարկում և այլուր: Տեսակն անվանվում է նաև Գառնանգղ՝ պայմանավորված սննդի տրոփման պայմաններում պատվով որս իրականացնելու հմտությամբ՝ Սեվում է ոսկորներով և ոսկրածուծով: Մորուցավոր անգղների կրծքային հատվածի փետուրների կարմրանարնազույնը պայմանավորված կարմիր պվազներում «լոգանքներով»:

Սև անգղ

Գրանցված է ՀՀ Կարմիր գրքում և Բնության պահպանության միջազգային միության (IUCN) կարմիր ցուցակում՝ որպես վտանգման եզրին (*near threatened*) գտնվող տեսակ:

Տեսակը հանդիպում է ՀՀ կենտրոնական և հարավային մարզերում: Բնադրում է Խոսրովի արգելոցում: Հայաստանում հանդիպող թռչնատեսակներից ամենամեծն է: Թևերի բացվածքը կարող է հասնել մինչև 3.1 մետրի: Հիմնականում բնադրում է գիհիների և տանձենիների վրա: